

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energiemarkt

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 17 december 2013
Betreft Beantwoording vragen over de energierekening

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen die zijn gesteld door het lid Klever (PVV) over de energierekening, onder het kenmerk 2013Z23146.

1

Wat is uw reactie op het bericht 'Forse stijging netkosten verwacht door groene stroom'?¹

Antwoord

De integratie van productie van hernieuwbare energie in het elektriciteitsnet vereist extra investeringen in netten. Producenten van fossiele en hernieuwbare energie worden immers op gelijke manier door netbeheerders behandeld: de netbeheerder zorgt ervoor dat de door hen geproduceerde elektriciteit getransporteerd kan worden naar afnemers. De precieze kosten van de integratie van hernieuwbare elektriciteit zijn met onzekerheden omgeven. De gezamenlijke Nederlandse netbeheerders hebben in 2011 verschillende scenario's uitgewerkt om indicatief in kaart te brengen hoeveel additionele investeringen in het kader van de energietransitie in de netten (zowel elektriciteit als gas) zouden moeten worden gedaan.² De bandbreedtes van de netinfrastructuurinvesteringen voor het faciliteren van de energietransitie bedragen, afhankelijk van deze scenario's, tussen de € 20 en € 71 miljard in de periode tot 2050. In deze scenario's is onder andere rekening gehouden met investeringen in hoog- en middenspanningsnetten, de verzwaring van laagspanningskabels en de inpassing van windenergie, inclusief de inpassing van windenergie op zee. Deze investeringen dienen ook ter accommodatie van de verwachte stijgende vraag naar en transport van elektriciteit. Zij dienen dus niet louter ter inpassing van duurzame energie. Het rapport vermeldt ten slotte dat in haar berekeningen geen rekening gehouden is met het kostenverlagende effect van slimme netten. Netuitbreidingen zouden namelijk vermeden kunnen worden door slimmere afstemming van vraag en aanbod.

¹ "Forse stijging netkosten verwacht door groene stroom", Financieel Dagblad, 24 november 2013.

² "Net van de toekomst", Netbeheer Nederland, februari 2011.

2

Kunt u aangeven wat een gemiddeld huishouden met een gemiddeld stroomverbruik in 2012 en 2013 kwijt is aan zijn energierekening, uitgesplitst naar energiekosten, belastingen, heffingen, netwerkkosten en alle andere componenten?

Antwoord

De toezichthouder (ACM) brengt twee keer per jaar een rapportage uit over marktwerking en consumentenvertrouwen in de energiemarkt. Onderdeel van deze rapportage is een uiteenzetting van de opbouw van de energierekening van een huishouden met een gemiddeld gebruik.³ Hieronder vindt u een overzicht van de opbouw over de jaren 2012 en 2013.⁴

Jaarlijkse rekening	2012	2013
Elektriciteit		
Netwerkkosten	€ 178	€ 186
Meterhuur	€ 26	€ 24
Leveringskosten	€ 287	€ 264
Gas		
Netwerkkosten	€ 119	€ 123
Meterhuur	€ 19	€ 18
Leveringskosten	€ 666	€ 546
Belastingen		
Energiebelasting	€ 348	€ 351
BTW	€ 329	€ 317
Totaal	€ 1.972	€ 1.829

3

Kunt u aangeven wat een gemiddeld huishouden met een gemiddeld stroomverbruik de komende jaren naar verwachting kwijt zal zijn aan zijn energierekening? Kunt u een overzicht geven voor de jaren 2014 t/m 2023 en verder, uitgesplitst naar energiekosten, belastingen, heffingen, netwerkkosten en alle andere componenten, uitgaande van de door u geprognostiseerde electriciteitsprijzen?

Antwoord

Het is niet mogelijk om een exacte voorspelling te geven van de toekomstige ontwikkeling van de gehele energierekening. Deze staat immers onder invloed van

³ Het jaarverbruik van een gemiddeld huishouden is 3312 kWh elektriciteit en 1484 m³ gas (bron: *Energietrends 2012*, ECN, Energie-Nederland, Netbeheer Nederland).

⁴ Trendrapportage Marktwerking en Consumentenvertrouwen in de energiemarkt: eerste halfjaar 2012, ACM; Trendrapportage Marktwerking en Consumentenvertrouwen in de energiemarkt: eerste halfjaar 2013, ACM. De peildata zijn 1 juli 2012 en 1 juli 2013.

een groot aantal factoren. Het is echter wel mogelijk om voor de komende drie tot vijf jaar een aantal trends waar te nemen die de energierekening van huishoudens zullen beïnvloeden:

- ACM houdt toezicht op de doelmatigheid van het netbeheer, zodat afnemers slechts betalen voor de efficiënte kosten van de netbeheerder plus een redelijk rendement en verbeteringen in kostenefficiëntie ten bate komen van afnemers. Hiertoe stelt ACM regelmatig een methodebesluit vast, waaruit onder andere volgt hoeveel de netbeheerders in rekening mogen brengen via de tarieven. In het nieuwe methodebesluit voor de periode 2014-2016 heeft ACM de toegestane inkomsten van netbeheerders over de gehele reguleringsperiode met 2,1 mrd naar beneden bijgesteld. Volgens ACM leidt dit tot het een besparing van gemiddeld €50 per jaar voor een gemiddeld huishouden, ten opzichte van de reguleringsperiode 2011-2013. Ook na 2016 bewaakt ACM de doelmatigheid van het netbeheer. De ontwikkeling van de hoogte van de nettarieven na 2016 is echter moeilijk in te schatten, onder andere omdat ACM periodiek een nieuw methodebesluit vaststelt maar ook omdat de investeringsagenda van netbeheerders in te tijd verandert.
- De jaar-vooruitprijzen op de Nederlandse groothandelsmarkt voor elektriciteit en gas duiden op een daling van de prijs. Deze lagere prijs zal op termijn ook doorwerken in de leveringsprijs voor consumenten.

Groothandelsprijzen ⁵	Elektriciteit (€/MWh)	Gas (TTF) (€/MWh)
2013	€ 52	€ 25
2014	€ 49	€ 27
2015	€ 44	€ 26
2016	€ 43	€ 26
2017	€ 43	€ 25
2018	€ 45	€ 24

De genoemde groothandelsprijzen van elektriciteit en gas worden beïnvloed door internationale ontwikkelingen, waaronder veranderingen in brandstofprijzen. Via interconnectoren wordt de Nederlandse groothandelsprijs bovendien ook door derde landen beïnvloed. De termijn waarop deze ontwikkelingen doorwerken in leveringsprijzen voor consumenten is ten slotte afhankelijk van het type contract dat zij hebben: vast of variabel.

- De opslag voor duurzame energie ter financiering van de SDE+ regeling zal stijgen. Hieronder vindt u een overzicht van de gevolgen voor de rekening van een gemiddeld huishouden.

⁵ De prijzen voor 2013 zijn afgeleid van de jaar-vooruitprijzen over 2012. De prijzen voor gas en elektriciteit voor 2014-2018 zijn gebaseerd op de jaar-vooruitprijzen (ICE Endex) d.d. 11-12-2013.

Jaarlijkse kosten Heffing SDE+	Effect huishouden (incl. 21% BTW)
2013	€ 9
2014	€ 19
2015	€ 30
2016	€ 45
2017	€ 65
2018	€ 97
2019	€ 144
2020	€ 195
2021	€ 213
2022	€ 223
2023	€ 237

4

Deelt u de mening dat een fors stijgende energierekening een enorme aanslag op de koopkracht van burgers is, dat dit het herstel van onze economie in de weg zit en dat onze welvaart hierdoor zal afnemen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom ziet u dit beleid dan voort?

Antwoord

Een betaalbare energierekening is van groot belang. Ik houd de ontwikkeling van de energierekening van huishoudens in de gaten en neem dit belang in ogenschouw bij de vormgeving van mijn beleid.

In het antwoord op vraag 4 gaf ik al aan dat de energierekening bestaat uit verschillende onderdelen en beïnvloed wordt door vele factoren. De conclusie dat de energierekening fors zal stijgen, valt daarom mijns inziens niet te maken louter op grond van verwachte investeringen van netbeheerders voor de inpassing van hernieuwbare elektriciteit.

Daarnaast is van belang dat de vormgeving van de Nederlandse energiemarkt bijdraagt aan het laag houden van de energierekening. Een sterk concurrerende leveringsmarkt leidt bijvoorbeeld tot scherpe leveringsprijzen voor afnemers. Hierbij merk ik op dat de jaarrekening van huishoudens in 2013 €143 lager was dan in 2012 en dat deze verlaging grotendeels te danken valt aan een lagere leveringsprijs voor gas. Bovendien is, zoals eerder aangegeven, ook het toezicht van ACM op de netbeheerders gericht op betaalbaarheid.

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken